

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1881 74 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1330**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. gegužės 4 d. sprendimo Nr. SV-S-481 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritardama Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1330 (toliau – Įstatymo projektas) tikslui – skatinti atliekinės šilumos panaudojimą, nepritarti pasirinktoms Įstatymo projekto teisinio reguliavimo priemonėms ir siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui nesvarstyti Įstatymo projekto dėl šių priežasčių:

1. Tose teritorijose, kuriose atliekinę šilumą generuojantys įrenginiai gali būti integruojami į centralizuoto šilumos tiekimo sistemą, prioritetas teiktinas atliekinės šilumos panaudojimui šilumos tiekimo reikmėms:

1.1. Atliekinės šilumos panaudojimas elektros energijos gamybai yra mažiau efektyvus, palyginti su atliekinės šilumos panaudojimu šilumos gamybai, todėl pirmiausia turi būti užtikrintas efektyvus atliekinės šilumos panaudojimo būdas šilumos gamybai. Taip užtikrinamas Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principas.

1.2. Siekdama užtikrinti efektyvų atliekinės šilumos panaudojimą šilumos sektoriuje ir efektyvų šilumos vartojimą, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir pateikė išvadoms gauti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 20, 22, 24, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8², 10², 29¹ straipsniais įstatymo projektą (TAIS Nr. 22-10068) (toliau – Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas), kuriame nustatomos atliekinės šilumos tiekimo į efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą teisinės prielaidos ir sąlygos. Be to, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektu perkeliamos 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją su pakeitimais, padarytais 2021 m. gruodžio 14 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/759, nuostatos, susijusios su atliekinės šilumos panaudojimu šilumos ūkio sektoriuje, suderinant nacionalinę teisę su Europos Sąjungos taisyklėmis dėl atliekinės šilumos panaudojimo. Siekiant kuo plačiau panaudoti atliekinę šilumą Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projekte siūloma nustatyti, kad šilumos tiekėjas jam priklausančioje aprūpinimo šiluma sistemoje atliekinę šilumą superka ne šilumos aukciono būdu, o savo lėšomis organizuoja atliekinę šilumą tiekiančio įrenginio prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų darbus ir padengia ekonomiškai pagrįstas atliekinę šilumą tiekiančių įrenginių prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų išlaidas.

2. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už gamintojų naudojant atliekinę šilumą pasigamintą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį. Pagal elektros energetikos sektoriaus reguliavimą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) lėšos renkamos už savo ūkio poreikiams suvartotą elektros energijos kiekį, įskaitant ir pasigamintą savo ūkio poreikiams suvartotą elektros energijos kiekį, todėl, atleidus grupę elektros energijos vartotojų nuo mokėjimų už VIAP, likusiems vartotojams padidės VIAP kaina ir šios elektros energijos vartotojų grupės patirs skirtingas konkurencijos sąlygas.

Taip pat pažymėtina, kad dalies ūkio subjektų atleidimas nuo mokėjimų už VIAP pažeis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, jeigu toks atleidimas nebus iš anksto notifikuotas Europos Komisijai ir su ja suderintas arba nebus taikomas kuris nors iš Europos Komisijos išimties reglamentų, atleidžiančių nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos valstybės pagalbos schemos išankstinio notifikavimo Europos Komisijai pareigos.

3. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Planas), nustatyta priemonė Nr. 6.2.6, numatanti finansinę paramą atliekinės šilumos energijos panaudojimo sprendimams. Įgyvendindama Planą, Vyriausybė planuoja spręsti dėl pagrįstų technologijų ir atliekinės šilumos panaudojimo elektros energijos gamybai skatinimo poreikio tuo atveju, kai nėra galimybės atliekinės šilumos efektyviai panaudoti centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje Klimato kaitos programos ar kitomis lėšomis, numatančiomis paramą juridiniams asmenims (įmonėms), nukentėjusiems dėl karo sukeltos energijos kainų krizės.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras